

POSTANOWIENIE

Dnia 12 maja 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Marian Kocon (przewodniczący)

SSN Mirosław Bączyk

SSN Dariusz Dończyk (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa Biura Handlowego "J." sp. z o.o.

przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej "P."

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 12 maja 2011 r.,

zażalenia strony pozwanej na postanowienie o kosztach zawarte

w wyroku Sądu Apelacyjnego

z dnia 16 listopada 2010 r.

1) uchyla zaskarżone postanowienie zawarte w punkcie 3 (trzecim) wyroku ponad zasądzoną kwotę i w tym zakresie przekazuje sprawę Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania zażaleniowego;

2) odrzuca zażalenie w pozostałej części.

Uzasadnienie

W wyroku z dnia 16 listopada 2010 r. Sąd Apelacyjny na skutek apelacji pozwanej zmienił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego z dnia 22 lipca 2010 r. w punktach I i III w ten sposób, że zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 21.277,29 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 16 marca 2009 r. do dnia zapłaty, a w pozostałej części powództwo oddalił oraz zasądził od strony pozwanej - Spółdzielni Mieszkaniowej „P.” na rzecz strony powodowej - Biuro Handlowe „J.” spółki z o.o. kwotę 6.369 zł. Ponadto Sąd Apelacyjny zasądził od powoda na rzecz pozwanej kwotę 2.864 zł tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów, zawarte w wymienionym wyroku Sądu Apelacyjnego (w punktach 1.III i 3), zaskarżyła zażaleniem pozwana, wnosząc o ich zmianę poprzez zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kwoty 2.320,15 zł tytułem kosztów procesu za pierwszą instancję oraz kwoty 4.934,37 zł od powoda na rzecz pozwanej tytułem kosztów procesu za drugą instancję. Pozwana podniosła naruszenie art. 98 i 100 k.p.c. oraz § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 394¹ § 1 pkt 2 k.p.c., dodanym przez ustawę z dnia 19 marca 2009 r. zmieniającą kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. Nr 69, poz. 592), zażalenie do Sądu Najwyższego przysługuje także na postanowienie sądu drugiej instancji co do kosztów procesu, które nie były przedmiotem rozstrzygnięcia sądu pierwszej instancji. Przepis ten rozszerza krąg wyjątków od zasady, że nie przysługuje zażalenie do Sądu Najwyższego na postanowienia sądu drugiej instancji inne, niż kończące postępowanie w sprawie. Przepis ten – mający charakter wyjątku od zasady - powinien być interpretowany ściśle.

Uwzględniając powyższe zażalenie w części dotyczącej rozstrzygnięcia zawartego w punkcie 1.III wyroku Sądu Apelacyjnego - w którym Sąd ten zmienił punkt III wyroku Sądu Okręgowego i zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę

6.369 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania w pierwszej instancji - podlegało odrzuceniu jako niedopuszczalne na podstawie art. 373 w zw. z art. 394¹ § 1 pkt 2, art. 394¹ § 3 i art. 398²¹ k.p.c. Środek zaskarżenia przewidziany w art. 394¹ § 1 pkt 2 k.p.c. nie obejmuje bowiem rozstrzygnięć o kosztach procesu poniesionych w postępowaniu pierwszo-instancyjnym zawartym w wyroku sądu drugiej instancji (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 czerwca 2010 r., II CZ 45/2010, OSNC 2010, nr 12, poz. 171, z dnia 24 listopada 2010 r., II CZ 127/10, nie publ.).

W pozostałym natomiast zakresie - w części dotyczącej rozstrzygnięcia o kosztach procesu w postępowaniu apelacyjnym (pkt 3 wyroku) - zażalenie zasługiwało na uwzględnienie. Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego zostało oparte o zasadę, wynikającą z art. 100 k.p.c., stosunkowego rozdzielenia kosztów. W razie jej zastosowania istotne jest określenie ostatecznej proporcji, w jakim poszczególne strony wygrały, bądź przegrały sprawę w odniesieniu do dochodzonych w pozwie roszczeń. Dokonując rozliczenia kosztów procesu, sąd powinien uwzględnić wszystkie koszty procesu za daną instancję poniesione przez obie strony procesu. Z uzasadnienia zaskarżonego wyroku nie wynika, jakimi kryteriami kierował się Sąd Apelacyjny, dokonując stosunkowego rozliczenia kosztów procesu za drugą instancję, w szczególności, w jakiej proporcji uznał, że pozwana wygrała sprawę. Ponadto zasądzając od powoda na rzecz pozwanej częściowy zwrot kosztów z tytułu zastępstwa procesowego, przyjął błędną – przy uwzględnieniu wartości przedmiotu zaskarżenia apelacji, która przekraczała kwotę 50.000 zł – stawkę minimalną w wysokości 1.800 zł przewidzianą w § 6 pkt 5 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.), która ma zastosowanie wtedy, gdy wartość przedmiotu sporu (zaskarżenia) nie przekracza kwoty 50.000 zł. Z tej przyczyny, jak również dlatego, że pozwana była reprezentowana w postępowaniu przez adwokata a nie przez radcę prawnego (pełnomocnictwo procesowe – k. 52), ustalenie wysokości opłaty z tytułu zastępstwa procesowego pozwanej dla potrzeb rozliczenia kosztów procesu powinno było nastąpić przy uwzględnieniu § 6 pkt 6 w zw. z § 13 ust. 1 pkt 2

rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.).

Zaskarżone postanowienie o kosztach postępowania apelacyjnego nie zawiera rozstrzygnięcia oddalającego wniosek strony pozwanej o zasądzenie wyższej kwoty tytułem kosztów procesu ponad zasądzoną od powoda na rzecz pozwanej kwotę 2.864 zł. Takie rozstrzygnięcie oznacza, że w pozostałej części sąd oddalił wniosek strony o zasądzenie zwrotu wyższych kosztów procesu (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 11 lipca 1972 r., III PZP 14/72, OSNCP 1972, nr 12, poz. 215, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 kwietnia 2008 r., V CZ 139/2007, Lex Polonica nr 2044717). Uwzględniając powyższe Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁵ w zw. art. 394¹ § 3 k.p.c. uchylił zaskarżone postanowienie w części nieuwzględniającej żądanie strony pozwanej o zasądzenie zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego i w tym zakresie przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu, pozostawiając temu Sądowi, na podstawie art. 108 § 2 w zw. z art. 394¹ § 3 i art. 398²¹ k.p.c., rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego.